

Esselamü aleyke Ya Resulallah. Esselatü vesselamü aleyke Ya Habiballah. Esselatü vesselamü aleyke Ya Nebiyallah. Allahümme salli ve sellim ala seyyidina Ademe, ve seyyidina İdrise, ve seyyidina Nuhin, ve seyyidina Hudin, ve seyyidina Salihin, ve seyyidina İbrahim, ve seyyidina Lutin, ve seyyidina İsmaile, ve seyyidina İshak, ve seyyidina Yakub, ve seyyidina Yusuf, ve seyyidina Eyyub, ve seyyidina Şuayb, ve seyyidina Musa, ve seyyidina Harun, ve seyyidina Zülkifl, ve seyyidina Davud, ve seyyidina Süleyman, ve seyyidina İlyas, ve seyyidina Yunus, ve seyyidina Zekeriya, ve seyyidina Yahya, ve seyyidina İsa, ve seyyidina ve senedena ve Mevlana Muhammed Mustafa Sallallahu Aleyhi ve Sellem.

Bugün inşallah bağımlılıkla ilgili dersimize başlayacağız. Rabbim hepinizden razı olsun.

Bölüm 1: Tasavvuf Pencesinden Bağımlılık (Cemil)

Bağımlılık; modern tıbbın beyin hastalığı dediği, psikolojinin davranış bozukluğu olarak tanımladığı o illet, Tasavvuf ve İslam penceresinden bakıldığından çok daha derin, çok daha sarsıcı bir hakikattir. Bu pencereden bakıldığından bağımlılık, ruhun kiblesini şaşırmıştır. Bağımlılık, insanın "Allah" demesi için yaratılan kalbinin "madde" diyerek inlemesidir.

Tasavvufi derinlikle kalbinin en ince tellerine dokunacak o hakikat tablosu şöyledir: İnsan sonsuzluk için yaratılmıştır. Ruhumuz Bezm-i Elest'te Allah'a "Evet" demiş, o sonsuz nurdan bir parça taşımıştır. Bu yüzden insan ruhu sınır tanımaz. Hep daha fazlasını, hep daha güzelini, hep sonsuzu ister. Bu sonsuzluk arzusu sadece ve sadece Allah ile doyurulabilir. Ancak insan bu dünyaya düştüğünde unutur; nereden geldiğini ve neye muhtaç olduğunu unutur, gaflete düşer. Ve o rhundaki devasa boşluğu, o sonsuz açlığı dünyanın sonlu, geçici, basit oyuncaklarıyla doldurmaya çalışır. İşte bağımlılık, sonsuz bir susuzluğu tuzlu su içerek gidermeye çalışma ahmaklığıdır. Aslında bu, aşkin adres şaşırmıştır.

Tasavvuf erbabı der ki: İnsanın mayası aşıktır. Biz sevmek ve bağlanmak üzere kodlandık. Eğer insan bu muazzam bağlanma yeteneğini Allah'a, Hakka yöneltmezse; sistem boşluk kabul etmez, gider batıla yöneltir. Kimisi alkol şişesine aşık olur, kimisi kumara, paraya, kimisi bir ekrana, sanal beğenilere aşık olur. Günümüzde insanlık topla tüfekle değil, haz ve dopamin üzerinden yürütülen sessiz bir savaşın ortasında.

Eskiden bağımlılık denince akla sadece izbe köşelerde sizmiş madde bağımlıları gelirdi. Oysa bugün bağımlılık en steril evlere, en parlak ekranlara ve cebimizdeki cihazlara sizmiş durumda. İşte modern çağın görünmez prangaları ve hazırladığı toplumsal çöküşün anatomisi budur: Yeni çağın vebası, sanal kumar ve hızlı zenginlik zehri.

Belki de şu an en hızlı yayılan ve en yıkıcı olan bağımlılık türü, Türkiye'de ve dünyada 2024-25 verileriyle korkutucu bir tablo çiziyor. Eskiden kumarhaneye gitmek bir süreçti, şimdi ise telefonun tuş kilidini açmak kadar kolay. Özellikle gençler ve dar gelirli bireyler, ekonomik krizden bir tuşla kurtulma hayaliyle maaşlarını, hatta geleceklerini saniyeler içinde kaybediyor. Sonuçsa; ailelerin sessizce dağılması, boşanmaların artması ve borç batağı nedeniyle artan intihar vakaları. Bu, toplumun ekonomik temel direğini çürüttüyor.

Dijital Eroin ve Kısa Video Döngüleri

Sosyal medya artık bir iletişim aracı değil, bir dopamin enjektörüdür. TikTok, Reels ve Shorts gibi 15 saniyelik içerikler beynin odaklanma kaslarını eritiyor. İnsanlar artık bir filmi bitiremiyor, bir kitabı okuyamıyor, hatta derin bir sohbeti sürdürmemiyor. Dikkat süresi 8 saniyenin altına düştü. Bu, derin düşünme (tefekkür) yeteneğini kaybetmiş, sığlaşmış bir nesil yaratıyor. Başkalarının kusursuz (!) hayatlarını izlemek, kendi gerçekliğinden nefret eden mutsuz kitleler üretiyor.

Kimyasal Kaçış: Sentetiklerin Yükselişi

Aslında madde bağımlılığı azalmadı, şekil değiştirdi. Metamfetamin ve sentetik haplar, ucuz ve erişilebilir olmaları nedeniyle kullanımı son 10 yılda %20 artış gösterdi. Bu maddeler beyni o kadar hızlı "hack"liyor ki, kişi iradesini ve insanı vasıflarını rekor sürede kaybediyor.

Peki bu çöküşün anatomisi neye zemin hazırlıyor? Bu bağımlılıklar sadece bireysel birer hastalık değildir; medeniyetin yapı taşlarını hedef alan bir toplumsal erozyondur. Hazzı erteleyemeyen, zorlukla mücadele edemeyen, "hemen şimdi" isteyen bir toplum, kriz anlarında ayakta kalamaz. Sabır ve sebat kültürü yok olur. Sürekli bilgi ve görüntü tüketen ama bunları işlemeyen, üremeyen zihinler oluşuyor. Bu durum toplumu manipülasyona açık hale getiriyor. Sanal alemde veya maddenin etkisinde yaşayan bireyler, gerçek dünyanın sorumluluklarından kaçıyor. Bu da iş gücü kaybına, ebeveynlik vasıflarının yitirilmesine ve toplumsal bağların (sila-i rahim, komşuluk) kopmasına neden oluyor.

Özetle modern bağımlılıklar bizi hasta etmiyor, bizi köleleştiriyor. Unutmayalım ki, kendi zihinin efendisi olamayan bireylerden oluşan bir toplum, dışarıdan bir müdahaleye gerek kalmadan kendi içinde çökme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Telefon veya madde sadece birer araçtır. Asıl mesele ruhun neye açıldığı ve o açlığı ne ile doyurmaya çalıştığınıdır. Bağımlılık aslında yanlış yere kanalize edilmiş bir aşktır. İnsan fitrati sonsuz bir sevgiye, yani muhabbeteye muhtaçtır. Bunu bulamadığında geçici hazlarla (kumardı, maddeydi, ekrandı) kendini uyuşturuyor.

Aslında bağımlı insan bir arayış içindedir. Aradığı huzurdur, sekinetdir, vecd halidir ama yanlış kapayı çalar. Bağımlılık insanın ilahını şaşırmasıdır. Çünkü bir insan neye "hayır" diyemiyorsa, neyin yokluğunda krize giriyor, neyin varlığında kendinden geçiyorsa; onun efendisi o şey olmuştur. Kur'an bu tehlikeye şöyle işaret ediyor:

"Gördün mü? O heva ve hevesini (yani arzularını) kendine ilah edineni." (Furkan Suresi, 43. Ayet)

Her insanın içinde bir firavun potansiyeli vardır, o da nefistir. Nefis haz ister, anlık lezzet ister. "Sonrasını boş ver, şimdi tadını çıkar" der. Bağımlılık, nefsin ruhu esir alması, ona diz çöktürmesidir. Bağımlı bir insan aslında özgür iradesini kaybetmiş bir köledir. Bedeni özgür görünse de ruhu o maddenin veya alışkanlığın zindanındadır. Uyuşturucu alırken "ben istiyorum" sanır, halbuki nefsi emretmiş, o itaat etmiştir. Ekrana bakarken "ben seçiyorum" sanır, halbuki o cazibeye haşa secde etmiştir.

Tasavvufa bu hal manevi sarhoşluktur. İnsan ölmeden önce uyanmazsa bu sarhoşlukla kabre girer -Allah muhofaza- ve Allah dostları uyarır: "Dünyada neyin sarhoşu isen, ahirette onunla haşrolursun."

Kalbin işgali; Beytullah'a put dikmek gibidir. Müminin kalbi Beytullah'tır, yani Allah'ın evi. Allah (cc); "Yere göye siğmam, mümin kulumun kalbine siğarım" buyuruyor. Bağımlılık ise Kabe'nin içine putları doldurmak gibidir. Sen o kalbe uyuşturucuyu, kumarı, haram sevgileri, dünya hırsını doldurduğunda, oradaki Sultan (Rabbil Alemin) orayı terk etmez ama tecelli etmez. O kalp kararır, kasvet-i kalp olur. Kalp karardığında ne olur? İbadetlerinden tat alamazsin, gözün yaşarmaz, vicdanın sizlamaz ve en acısı; Allah ile arandaki hat kesilir. O, Rabbil Alemin sana "kulum" der ama sen o sesi duyamayacak kadar gürültülü bir nefsin kölesi olmuşsundur.

İlaç Nedir? İlaç "La" Süpürgesidir

İslam Kelime-i Tevhid ile başlar: La İlahe İllallah. Yani Allah'tan başka ilah yoktur. Bağımlılıktan kurtulmanın tasavvufi reçetesи, eline "La" (yani hayır, yoktur) süpürgesini almaktır. Kalbine girecek her bağımlılığa, her sahte lezzete; "La! Sen benim ilahım değilsin. Sen bana huzur veremezsin. Sen beni mutlu edemezsin. Ben senin kölen değilim" diye haykırmaktır.

İşte bu yüzden bu manevi reçetenin temeli; Allah ve Resulünün sevgisini nefsin arzusuna bir kalkan yapmaktadır. Yani karanlıkla savaşma, ışığı yak. Işık; Muhabbetullah (Allah sevgisi) ve Muhabbet-i Resulullah'tır. Bir kalp en sevgiliyi bulduğunda, diğer bütün sevgiler ve bağımlılıklar oyuncak hükmüne düşer. Bağımlılık yapan şey (haram, haz) insana o an en sevdigi şey gibi görünür. İlacı ise o sahte sevginin yerine hakiki sevgiliyi koymaktır. O anki hazzı elinin tersiyle itmek, her reddedişinde "Ya Resulallah, senin hatırlın için vazgeçtim" demek yolun yarısıdır.

Bağımlılık insanı yalnızlaştırır ve degersiz hissettirir. "Ben iflah olmam" dedirtir. İlaçsa kendine O'nun (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ümmeti olma şerefü üzerinden değer biçmektir. Şeytan ve nefis boş kalplerde at koşturur. İlacı; hayatın her karesini O'nun (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) nefesiyle, yani sünnetiyle doldurmaktır. Düşüğünde "bittim" demenin ilaçı, Şefaat-i Nebi'ye sıçınmaktadır. Bedir Savaşı'nda çaresiz kaldığında ellerini açıp yalvaran Peygamber gibi dua etmek gerekir bazen: "Allah'im, nefsim beni yendi ama ben senin Sevgilinin (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ahlakına talibim. Onun sevgisi hürmetine beni bu bataklıktan çıkar" demek bile savaşmaktadır.

Allah dostları der ki: "Bırakmak istedigin şeyi düşünerek ondan kurtulamazsin. Sadece sahibini (Rabbil Alemin'i) düşünürsen o şey kendiliğinden düşer." Çocuk büyüdüğünde emeğişi nasıl kendiliğinden atarsa; manen büyüyen, yani tekamül eden ve Resulullah'ın aşğını tadan ruh da bağımlılık emeğiğini öyle atar.

Özetle; bağımlılık dediğin şey aslında ruhunun sana bir çığlığıdır. Ruhun sana diyor ki: "Ben açım. Beni bu zehirlerle değil, beni Yaradan'ımın nuruyla doyur. Ben kırliyim, beni tövbe suyuyla yıka." O zincirleri kırmak için iradene değil, imanına ve aşkına sarıl. Çünkü aşk, demiri eriten tek atestir.

Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sadece bir tebliğci değil, aynı zamanda kalplerin tabibiymi (Tabib-ül Kulub). O, insan ruhunun en karanlık dehlizlerini biliyor ve oradaki hastalığı çekip alırken ruhu incitmıyor, parçalamıyor. Modern psikolojinin yüzyıllar sonra keşfettiği yöntemleri Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) 1400 yıl önce birer rahmet metodu olarak uygulamıştı.

Cahiliye toplumu tarihin gördüğü en bağımlı toplumlardan biriydi. İçki su gibi içilir, kumar hayatın merkezi sayılır, zina övünç kaynağı görüldü. Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) elinde bir sopayla değil, kalbinde bir nurla geldi ve o toplumu 23 senede Asr-ı Saadet'e (mutluluk çağına) dönüştürdü.

Bölüm 2: İslam Kaynaklarına Dayanan 4 Nebevi Metot (Özer)

Evet, bunu nasıl yaptı? İslam kaynaklarına dayanan o muazzam 4 Nebevi Metot şöyledir:

1. Tecrit Metodu (Ruhu Yavaşça Alıştırmak)

İnsan nefsi ani değişimlere isyan eder. Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ve Kur'an-ı Kerim, köklemiş bir bağımlılık olan içkiyi bir günde yasaklamadı. Hazreti Ayşe validemiz bu psikolojik gerçeği şöyle anlatır: "Eğer inen ilk ayet 'İçki içmeyin, zina etmeyin' olsaydı, insanlar 'Vallahi biz içkiyi ve zinayı asla bırakmayız' derlerdi. Önce cennet ve cehennemi anlatan ayetler indi, kalpler Allah'a isındı, sonra helal ve haramlar indi."

İçki yasağı 4 aşamada geldi:

- İlk aşamada; "İçkide hem günah hem fayda vardır ama günahı faydasından büyütür" denilerek zihinlerde soru işaretleri oluşturuldu.
- İkinci aşamada; "Sarhoşken namaza yaklaşmayın" denilerek günün belli saatlerinde (namaz vakitlerinde) ayık kalmaları sağlandı, irade antrenmanı başlıdı.
- Ve son aşamada; Maide Suresi'nin 90. ayetiindiğinde "**İçki, kumar, şeytan işi birer pisliktir, bunlardan kaçının**" emri geldiğinde sahabe artık ruhen hazırıldı.

Bağımlılıkla mücadelede bağımlıya taşıyamayacağı yükü birden yükleme. Önce imanını ve sevgisini inşa et, sonra terk etmesini iste mantığıyla yürütüldü.

2. İkna ve Dua Metodu (Karanlığı Dövme, Işık Yak)

Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) günah işleyene öfkeyle değil, şefkatli bir mantıkla yaklaşırdı. Bağımlının aklına ve vicdanına hitap eder, sonra da manevi bir dokunuşla (duayla) tedaviyi tamamlardı. Bununla ilgili bir örnek verecek olursak:

Bir gün genç bir delikanlı sahabenin şaşkınlık bakışları arasında Mescid-i Nebevi'ye daldı ve bağırdı: "Ya Resulallah! Müslümanım ama nefsimi tutamıyorum, bana zina etmem için izin ver" dedi. Sahabeler öfkeyle ayağa kalktı, onu susturmak istediler. Ama Şefkat Peygamberi; "Bırakın gelsin" dedi. Genci dizinin dibine oturttu. Ona bağırmadı, "cehennemde yanarsın" demedi.

Sadece sordu: "Bu işin annene yapılmasını ister miydin?" Genç; "Hayır vallahi istemezdim" dedi. "Kızına yapılmasını ister miydin?" Genç yine "Hayır" dedi. "Kız kardeşine, halana, teyzene..." Genç her seferinde "Hayır, anam babam sana feda olsun istemezdim" dedikçe Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu: "İşte hiç kimse de annesi, kızı veya kardeşi için bunu istemez."

Gencin akı iktina etti ama kalbi hala hastaydı. Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) mübarek elini gencin göğsüne koydu ve şöyle dua etti: "Allah'im, bu gencin günahını bağışla, kalbini temizle ve ifsetini korusu." O genç der ki: "O el göğsümden kalktığında dünyada zinadan daha çok nefret ettiğim bir şey kalmamıştı."

Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bağımlıyı dışlamadı. Onu dinledi, empati kurdu ve onun için samimiyetle dua etti. Çünkü dua, en büyük ilaçtır.

3. Onur Koruma Metodu

Bağımlılık insana onurunu kaybettirir. Toplum tarafından aşağılanmak, bağımlıyı bataklığa daha çok iter. Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ise bağımlının "insanlık onurunu" koruyarak onu kazanırdı.

Bununla ilgili size bir kısma daha anlatmak istiyorum. Lakabı "Himar" olan (yani şakacı anlamına gelen) Abdullah adında içki bağımlılığı olan bir sahabe vardı. Defalarca içki içmiş, defalarca cezalandırılmıştı. Bir gün yine sarhoş getirildiğinde oradakilerden biri dayanamadı ve "Allah sana lanet etsin, ne kadar da çok içip geliyorsun, uslanmadın" diye bağırdı. Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yüzü değişti. O sarhoş sahabeyi savunarak şöyle buyurdu: "Ona lanet etmeyin. Kardeşinize karşı şeytana yardımcı olmayın. Vallahi ben biliyorum ki o Allah'i ve Resulünü seviyor."

Bu söz o sahabe için dönüm noktası oldu. "Resulullah benim içimi biliyor, benim Allah sevgime şahitlik etti" düşüncesi onun tövbesinin kapısını araladı.

4. Ortam Değişikliği Metodu (Hicret ve Salih Dost)

Peygamberimiz bağımlılığı tetikleyen en büyük unsurun çevre olduğunu biliyordu. Mekke'nin o bozuk ortamından Medine'ye hicret, sadece fiziksel bir göç değil, aynı zamanda günah ortamından kaçışı. Resulullah meşhur hadisinde şöyle buyuruyor: "Kişi dostunun dini üzeredir. Öyleyse her biriniz kiminle dostluk ettiğinize dikkat etsin."

Ve yine o harika benzetmesi: "Kötü arkadaş körkükçüye (yani demirci çırığına) benzer. Ya kivilcimıyla elbiseni yakar ya da üzerine pis koku siner. İyi arkadaş ise misk satıcısına benzer. Ya sana koku sürer ya da sen ondan güzel koku alırsın."

Resulullah "Ashab-ı Suffa"yı kurdu. Mescidin hemen yanında, ilim ve zikirle meşgul olan bir topluluk oluşturdu. Yanlış yola sapmaya meyilli olanları bu manevi rehabilitasyon merkezine dahil etti. Orada Kur'an sesi vardı, sohbet vardı, kardeşlik vardı. Eski arkadaşlarının yanına gidemeyen kişi, yeni ve temiz bir çevreyle iyileşti.

Resulullah'ın metodu bardağı boşaltmak değil, bardağı daha güzel bir şeyle doldurmak üzerine kuruludur. O, sahabenin elinden şarap kadehini aldı ama yerine Kevser havuzunun ümidi verdi. O, onların dilinden cahiliye şarkılarını aldı, yerine Kur'an'ın lezzetini koydu. O, onların kalbinden putları aldı ama yerine Ehad olan Allah'ın aşğını yerleştirdi.

Bağımlılık zincirini kırmak isteyene aslında reçete belli: Kendine zaman tanı, yalnız kalma, salih dostlar bul, kendine lanet okuma. İçindeki "Allah'ı seveni" yanına tutun ve en önemlisi; Resulullah'ın o gence yaptığı gibi elini kalbine koy ve Rabbinden temiz bir kalp, bir dua iste. Çünkü O'nun şifalı nefesi, bugün bile sünnetine sarılanların üzerindedir.

Bölüm 3: Sahabelerin Hayatları

Şimdi sizi Resulullah'ın nefesinin olduğu hayatlara götürecekim arkadaşlar. Bunlardan ilki Hz. Ömer (r.a). O öfkenin sevgiye dönüşmesi hikayesi var. Hz. Ömer sertti, hızlı kararlar alır. Bugünün "öfke bağımlılığı" gibi diyebiliriz buna. Ama Resulullah'ın sevgisi ona tesir edince adaletin simgesi oldu. Kılıç kuşanıp kan dökmeye giden adam, kalbinden Kur'an'ın nuruyla yaralanıp hemen oracıkta imana geldi. Öfkesinin tüm gücü bir anda İslam'a olan bağlılığı, adalete olan sarsılmaz bir kararlılığa dönüştü. O artık ümmetin en sert düşmanı değil, "El-Faruk" (Hakkı batıldan ayıran) unvanıyla anılan Resulullah'ın en büyük dayanağı ve geleceğin adil halifesiymi. O eski öfkeden geriye kalan tek şey, adaletten asla taviz vermeyen heybetli bir merhametti.

Hz. Hamza... Hz. Hamza'da da gücün merhamete dönüşmesi var. Hz. Hamza güclüydü, liderdi ama gücünü yanlış yerde kullanıyordu. Bir gün Resulullah için ayağa kalktı. Onun dönüşüm hikayesi bir merhamet refleksiyle başlar. Bir av dönüşü, yeğeni Hz. Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e Ebu Cehil'in nasıl eziyet ettiğini ve hakaret ettiğini öğrendi. O an Hz. Hamza'nın damarlarındaki asalet ve kabile koruma içgüdüsü depreşti. Bir yeğene bu yapıılır mı öfkesiyle doğrudan Ebu Cehil'e gidip onu cezalandırdı. Tabii bunda dönüşüm anı var. Bu olaydan sonra sadece bir kabile onuru meselesiyle yetinmedi. Kalbindeki o asıl dürtü onu gerçeği aramayaitti. Peygamber Efendimize gelip sadece akrabalık için değil, inanarak Müslüman olduğunu ilan etti. O andan itibaren Hz. Hamza'nın gücü artık bireysel bir onur için değil, ezilmişlerin hakkını korumak ve tüm insanlık için gönderilmiş bir davayı savunmak için kullanıldı. O, "Allah'ın Aslanı" oldu. Kükreyişile Müslümanlara cesaret, düşmanlara dehşet salan; gücünü sadece merhamet ve hakikat için kullanan bir kahramandi. Sevgi, gücü merhamete dönüştürdü.

Hz. Mus'ab bin Umeyr... Lüks bağımlılığından tevazuya. Bugünün marka, gösteriş, dış görünüş bağımlılığı; Hz. Mus'ab bunların hepsiymi. Ama Resulullah'ın sevgisi kalbine girince her şey anlamını yitirdi. O bir anda o zengin hayatı, o pahali elbiseleri, o rahat yatakları bıraktı. Medine'ye hicret ettiğinde vücudunu zar zor örten, yamalı ve eski bir aba giyiyordu. Ashab onu o halde gördüğünde eski ihtişamlı günlerini hatırlayıp ağladı. Hz. Mus'ab lüks düşkünlüğünden sıyrılip, Medine'ye gönderilen ilk elçi, ilk öğretmen oldu. Lüksün getirdiği "ben merkezcilikten", tevazu içinde hizmet etme ve fedakarlık etme mertebesine ulaştı. O artık dünya korkularıyla değil, imanın ve cihadın eşsiz kokusuyla anılıyordu.

Ebu Darda... Meşguliyet bağımlılığından kalbi huzura. Bugünün en yaygın bağımlılığı yoğunluk, sürekli meşgul olma arzusuydu. Onun Müslüman oluşu biraz geç ve dramatik oldu. Arkadaşı Abdullah bin Revaha, onun ticaretten başka bir şeye değer vermeyen bu halini değiştirmek için dükkanına girdi ve putunu kirip parçaladı. Ebu Darda bu duruma önce öfkeliydi ancak sonra kalbine baktı. O an idrak etti. Hayatın adadığı, sürekli meşgul olduğu bu dünya ve malları onu kalıcı bir huzura ulaştırmıyordu. Putunun bile kendisini koruyamadığını görünce gerçek kuvvetin ve huzurun sadece Allah Azze ve Celle ve Resulünde olduğunu anladı. Hemen İslam'a girdi. Bu dönüşümden sonra o eski tüccar, ümmetin hakimi yani bilgesi oldu. Artık meşguliyeti ticaret defteri yerine Kur'an okumak, tefekkür etmek ve ibadet etmekte. Mal ve mülk peşindeki koşturmayı bırakarak kalbi huzuru ve zühdü buldu. O, ahireti dünyasına tercih etmenin ve sadece Allah ile meşgul olmanın getirdiği eşsiz sükunetin timsali oldu.

Sizlere de tasavvuf boyutunda düşünmek istiyorum bağımlılık konusuna. Hakkınızı helal edin biraz uzun sürüyor ama önemli bir konu.

Tasavvuf boyutunda bağımlılık, tasavvuf ehlinin bakışıyla "Masiva" (Allah'tan gayrı her şey) bataklığına saplanmaktadır. Kalp bir kadehtir. Eğer o kadehi nur ile doldurmasanız kir ile dolar. Boşluk kabul etmez. Tarih boyunca İslam büyükleri bağımlılığı irade zayıflığı olarak değil, aşk eksikliği olarak tanımlamışlardır. Tedavi bellidir: Daha düşük bir lezzeti ancak daha yüksek ve asıl bir lezzet unutturabilir. İşte o en yüksek lezzet Hz. Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sevgisidir.

Cahiliye dönemine tekrar dönecek olursak; insanlar sadece taştan putlara tapmıyordu. İçkiye, kumara ve şehvete de tapiroylardı. Şarap su gibi tüketiliyordu. Öyle bir bağımlılık ki, "şarap damlası olmayan cenneti istemem" diyen şairler vardı. Ama O'nun bir nazarı binlerce yıllık alışkanlıklarını sildi attı. Sahabe Resulullah'ı o kadar çok sevdi ki, O'nun üzülmesi ihtimali bile en sevdikleri içkiden daha acı geldi onlara. Onlara içkiyi bıraktıran şey korku değildi. Resulullah ile aralarına girecek olan perdeden duydukları hayaydı. "O istemiyorsa bu zehirdir" dediler ve aşk bağımlılığının kimyasını bozdu.

Bu bağlamda evliyaların ve Allah dostlarının metodu "Gönül Aşısı"dır. Evliyalar insanı düşmüş bir melek potansiyelinde görür. Onlara göre bağımlı insan, susamış insandır. Ama susuzluğunu tuzlu suyla, madde, günah, dünya hayatı gibi şeyle gidermeye çalışıyordu. İçtikçe daha çok susar. Evliyalar bu yüzden der ki: "Bırakmaya çalışma. Allah Resulünü sevmeye çalış. Sen ona doğru bir adım atarsan sırtındaki yüklerin, bağımlılıkların kendiliğinden döküldüğünü göreceksin."

Allah dostlarının metodu aslında yasaklamak değil, sevdirmektir. Bir Mürşid-i Kamil, talebesinin kalbini alır ve Resulullah'ın kalbine bağlar. Tıpkı kirli kanın diyaliz merkezinde temizlenmesi gibi, günahlarla kararmış olup Resulullah'ın manevi atmosferinde sohbet ve nazar ile yıkanır. İmam Gazali ve Mevlana gibi büyükler der ki: "Karanlığı sopayla kovalayamazsan. Bir mum yakarsın, karanlık kendiliğinden gider." Örnek olarak bağımlı bir gence "bırak bunu" demek yerine, ona Resulullah'ın ahlakından, şefkatinden, güzelliğinden öyle bir bahsederler ki; genç o pislikten tihsinmeye başlar. Çünkü gül bahçesine giren, çöplük kokusuna tahammül edemez.

Bugün sadece alkol veya madde değil; telefon, sosyal medya, beğenilme arzusu, makam hırsı gibi modern bağımlılıklar (haşa putlar) var. Allah dostlarının reçetesinin hala aynıdır: "Fenafirresul". Resulullah'ta yok olmak. Yani dua, salavat ve tefekkür; ruhun yeniden dirilip özüne dönmesidir. "İçim sıkıldı" dediğin anda salavat getirmek, "Canım kaçmak istiyor" dediğinde "Ya Resulallah, senin hatırlın için" demek ne güzel ilaçtır.

Nefisle savaş değil bu aslında; tefekkürle duyguyu gerçek sevgiliye akitmaktır. Bir insan Resulullah'ı canından çok sevdiginde şu psikolojik süreç yaşanır:

- Utanma Duygusu:** "Ben elimde bu haramla veya bu boş işle O'nun huzuruna nasıl çıkarım? O beni bu halde görse üzülmeyecek mi?" düşüncesi yerlesir.
- Model Alma (Aynalama) Yöntemi:** Aşık maşuguna benzer. O nasıl yürüdü, nasıl konuştu, zamanını nasıl harcadı? Kişi O'nu taklit etmeye başladıkça eski alışkanlıklar üzerine uymayan emanet bir elbise gibi düşer gider.
- Boşluğu Doldurma:** Kalp zikir ve salavat ile dolunca o kalpte başka bir bağımlılığa yer kalmaz.

Özetle bağımlılık ruhun sahibini kaybetmesi ve O'nun yerine sahte sahipler koymasıdır. Resulullah sevgisi ise ruhun gerçek yörungesine oturmasıdır. Nasıl ki güneş doğduğunda yıldızlar görünmez olursa, Resulullah'ın sevgisi bir kalbe tam manasıyla doğduğunda, o kalpte ne uyuşturucunun sahte keyfi, ne dünyanın geçici hevesi, ne de nefsin karanlık arzuları görünebilir.

Evet, bugün sizlere aslında tek bir cümle anlattım. Tek bir cümleydi aslında bu geniş bir yelpazeyi oluşturdu: **Ben bağımlılığımın yerine Resulullah'ın sevgisini koydum.**

Bu cümle sizin de cümleniz olabilir. Bu bir slogan değil, bir hayat hamurunun mayasıdır. Ve ben inanıyorum ki bu sevgi yerleştiğinde bağımlılık değil, siz değişeceksiniz. Siz değişince hayatınız değişecek. Allah gönlümüze Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sevgisini koysun inşallah. Amin.

Seyyidimizden:

Allah Teala gani gani razı olsun ikinizden inşallah. Cemil ve Özel Abi, Allah razı olsun.

Bağımlılık ve Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sevgisiyle o bağımlılığı terk etmek... En güzel sevgi Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'dedir. Çünkü Allah Azze ve Celle aldığı Ümmet-i Muhammed'e katkısız verdi Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem.

İnsan nefsi onu hasta etmeye meyillidir. İnsan önce hasta olduğunu kabul eder. Sonra insan bu kabulden sonra der ki: "Ya Rabbel Alemin, ben senin kulun falanca oğlu filancayım. Artık bu derdimi aşamıyorum, gücüm kalmadı, takatım bitti." Ama bu bağımlılık beni Senden alıkoyuyor Ya Rabbel Alemin. "Ya Rabbi, niyet ettim Senin rızan için Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sevgisiyle bu bağımlılığı değiştirmeye. Ya Resulallah, senin güzel bir huyunun karşılığında bendeki falanca kötü huyu terk ettim."

"Ya Rabbel Alemin, ben çok öfkeli bir kulum, öfkemi yenemiyorum. Ne olur bana yardım et. Ya Resulallah, sen ne güzel tebessüm ederdin. Konuşmadan önce tebessümün ne kadar hoştu. Ben öfkemi senin tebessümüne terk ettim ve ben sana geldim Ya Resulallah."

Bir insan bu şekilde Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'de zahirde olan bir sünnetini karşılığını alır ve her tebessüm ettiğinde Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'i hatırlarsa, o insanda nefsin öfkesi olmaz. Ve Allah-u Teala onu bu şekilde muhafaza eder.

Bir insan telefon bağımlısıdır, artık bundan kurtulamıyor. Hatta gece kalkar yine telefona bakma ihtiyacı hisseder. Der ki: "Ya Rabbel Alemin, bu telefona ben baş edemiyorum. Nefsim beni galebe çaldı, ben zayıf oldum. Ya Resulallah, ben bu telefondaki zayıflığımı senin salavatına, senin secdene değiştirdim. Allah kabul etsin. Ya Resulallah sen de bana himmet et, sen de bana medet et, ben senin için gayret göstereceğim."

Çünkü bir insan neye bağımlıysa dünya adına, bu tamamen Allah ve Resulüne ait olan sevginin azlığındandır. Ne olursa olsun insanda. Ama bir insan bu hali görür, hemen tedbir alır, hemen Allah-u Teala'ya münacaat eder, sonra Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e döner "Ya Resulallah" derse; o insan muhakkak iyilerden sayılır. Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem o zaman sahabelerine nasıl davranışmışsa, onlara nasıl nazar etmişse, onlara nasıl nefes vermişse; bu zamandaki insanların da buna hakkı vardır. Kiyamete kadar Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in nefesi, Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in iyileştirmesi hiçbir zaman değişmez. Yani Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Alem-i Bekaya gitmesi, Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sahabelerine verdiklerini vermeyeceği manası taşımaz. Çünkü Allah-u Teala Gafurur Rahim'dir, Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem son peygamberdir, ondan sonra peygamber gelmeyecektir. Bu sebepten dolayı Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Ümmet-i Muhammed üzerindeki bu değişimi muhakkak devam etmektedir. İnsan buna iman etmeli ve Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'i bu babta doğru bir şekilde sevmesi lazımdır.

Sahabe nasıl seviyorsa Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'i, o sevgiye benzer bir sevgiyle insanın Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'i sevmesi lazım. Ve onlar nasıl nefislerinden vazgeçmişse, alışkanlıklarını ve bağımlılıklarını terk etmişse; biz de aynı şekilde davranışımız lazımdır. İnsallah öyle yaparsak Allah bize merhamet eder, Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem bize hem şefaat eder hem şefkat gösterir, hem ruhumuz kendini bulur, hem bedenimiz kemal erer, hem zikrimiz Hak, kelamımız Peygamberi bir kelam olur.

O yüzden kimin bir bağımlılığı varsa, terk edemediği zor bir hastalığı varsa; insallah ondan önce Rabbine ikrar etsin. Çünkü insan Rabbine bir şey söylemediği zaman başladığı her yolculuk zor ve sonuçsuz olur. Ama bir insan Rabbel Alemin'e derse ki: "Ya Rabbel Alemin, benim bir hastalığım vardır, onu sen benden daha iyi biliyorsun, ben sana onu ikrar ediyorum" derse o kişi galiptir. Çünkü Allah artık bu konuda onu mahzun etmez. Ondan sonra Rabbel Alemin önce Allah-u Teala onu sever, sonra Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e sevdirir. Ve o kişi Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e münacaat eder ve münacaatla kendi kötü huyunu terk eder, yerine Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hoş ve güzel bir ahlakını alır, güzel bir huyunu alır. Ve bu ahlak ve huyla Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e sevgili olur, salavat getirir ve salavatı Allah Resulünün katında tam olur ve tam olan güzellerden yazılır. Ve Allah Resulünü hiç unutmaz, hiç bırakmaz.

Çünkü insan bir fedakarlık yapıyorrsa Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hakkı için; Allah Resulü kadar vefakar, sevgili kimseyi bulamazsınız. O vefasını sen hayattayken gösterir, kabirde gösterir, dirildiğin zaman gösterir, Kevser'de gösterir, Sırat'ta gösterir ve Cennet'te gösterir. Çünkü Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem Sadıkul Va'dul Emin'dir. En güzel vefakar ve en sadık dosttur.

İnsan Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'le yaşamayı bildiği zaman; onun önce yüz şekli Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e benzemeye başlar. Sonra yürüyüşü benzer, sonra kelamı benzer, sonra yatması benzer, sonra su içmesi benzer, sonra oturması benzer, sonra dostlarına olan davranışları benzer, en son toplu halde yemek yemesi benzer. Velhasıl o zaman Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in nefesi aramızda olur. Ve o nefesle beraber Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in kokusu bize bulaşır. O zaman Hak üzere oluruz ve Allah Azze ve Celle bizi ihsan ve ikramına gark eder. Bir insana en büyük ihsan Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'dir. En büyük ikram Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e ihsan edilen lütfun bir kısmının o kişi üzerinde var olmasıdır.

Allah sizi Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e yakın eylesin. Hastalıklarınıza Allah şifa versin ve Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'le sizi bir eylesin inşallah.